

HIV-AIDS
CONTAINMENT
FAMILY
PLANNING
MORTALITY

Populism, Sin, Anti-Catholic
Excommunication, Sin, Anti-Catholic
Hormonal, Family Planning
Sex, Marriage, Homosexuality, Contraception, Sin, Anti-Catholic
Population, Abortion.

Life. Communion. Birth Control.
Condom. Sexuality. Church.
Contraception. Masturbation.
Reception. Masturbation. Natural. HIV/AIDS.
Life. Communion.
Sexuality. Church.
Health. Women. Family.

Usapang RH

Usapang Praymer

Table of Contents

Tungkol sa Praymer	5
Katolisismo	7
Kontrasepsyon	18
Reproductive Health	31

Ang kalusugang pangreproduktibo o reproductive health (RH) ay isa sa mga nagbabagang usapin sa bansa ngayon dahil na rin sa mainit na debateng umiiral dito. Sa katunayan, ang pagsusulong ng komprehensibong serbisyo para sa RH ay tumagal nang halos 13 taon¹ bago ito naisabatas noong Disyembre 21, 2012 bilang Republic Act (RA) 10354 o Responsible Parenthood and Reproductive Health (RPRH) Law. Ngunit bago pa man ito maipatupad, nagbaba ang Korte Suprema ng Status Quo Ante (SAQ) order habang dininig ang 14 petisyong inihain ng mga grupong tumututol sa RA 10354.²

Sadyang masalimuot na usapin ang RH sapagkat nangangailangan ito ng malawak na pag-unawa at pagsusuri na gamit ang iba't ibang perspektiba. Higit sa relihiyoso at moral na pananaw, mainam ding isaalang-alang ang buhay, dignidad, at kawalang-kapangyarihan ng mga naaapektuhan. Kailangan ding tingnan ang aktwal na kalagayan at mga pangangailangan ng mamamayan, lalo na ang kababaihang nagdadalang-tao.

Sa mga naging gawaing edukasyon ng Catholics for Reproductive Health (C4RH), nakalikom kami ng mga tanong at pahayag na kailangan ng sinserong paglilinaw at pagpapaliwanag. Ang ilan sa mga isinama sa praymer na ito ay hinalaw sa mga naging forum, sa mga diskusyong teyolohikal, at higit sa lahat sa mga naging talakayan sa komunidad at pakikipag-usap sa mga babaeng naghahangad ng kalusugan at mainam na buhay para sa sarili at kanilang pamilya. Marami rin kaming hinango mula sa *Talking Sense*

About Reproductive Health: A Guide to Successful Communications na inilathala ng Catholics for Choice para sa pagsasanay na ginawa noong Nobyembre 2009.

Hinati ang praymer na ito sa apat na usapin: Katolisismo, kontrasepsyon, sekswalidad, at reproductive health at RH law. Ang mga tugon dito ay gabay lamang. Maaaring may maisip pa kayong tugon o pagpapaliwanag na mas naaangkop sa inyong kausap.

Layon ng C4RH na itaguyod ang RH bilang isang karapatang pantao at panlipunang usapin. Inaasahan na makatulong ang praymer na ito sa ganitong tunguhin.

- C4RH

KATOLISISMO

Kung tayo ay Katolikong sumusuporta sa reproductive health (RH) o pro-RH, may mga bagay na kailangang tandaan sa pagpapaliwanag ng ating posisyon. Makatutulong ito lalo na kung ang kaharap ay kapwa Katolikong di naman umaayon sa RH o yaong mga anti-RH. Mahalagang maging totoo at mapagkumbaba tayo sa ating mga pahayag. Hindi man tayo eksperto sa teyolohiya o sa batas ng simbahang Katoliko, humuhugot naman tayo ng inspirasyon mula sa ating karanasan ng pagtulong sa kapwa at sa pananampalataya sa isang mapagkalingang Panginoon.

Wala tayo dapat ipangamba sa pagsagot sa mga argumentong inihahain ng ating mga katunggali. Sa ating pakikipag-usap sa kanila, mahalaga ang pagiging magalang at kritikal. Ang pagbubukas ng isipan ay isang proseso na maaaring kailangan ng maraming pag-uusap.

Tanong: Paano mo masasabing isa ka pa ring Katoliko kung lagi ka n a m a n g kumukontra sa mga itinuturo ng simbahan? Kung di ka naman sumusunod sa sinabi ng simbahan, bakit di mo aminin na hindi ka na Katoliko at umalis ka na lang ng simbahan?

Sagot: Ang simbahan ay parang isang pamilya na kung saan maaring magtalo-talo ang magkakapatid. Normal ito at hindi dahilan para tuluyang itakwil na ang kapamilya. Higit sa lahat, tayo naman ay ipinagbuklod ng pananam-palataya at pagmamahal at hindi lamang ng mga patakaran.

Sagot: Naiintindihan ko na mas gusto mo pang umalis ang mga hindi sumasang-ayon sa kasalukuyang posisyon ng simbahan lalo na sa RH at sekswalidad. Sadyang mahirap na may di pagkakaunawaan sa isang samahan. Ngunit kung papaalisin ang lahat ng mga Katolikong proRH, malaking porsyento ng mga Katoliko

ang maitataboy. Ayon sa survey ng Social Weather Station (SWS), gusto ng mahigit sa 70% ng Pilipino ang pagkakaroon ng batas sa RH. Karamihan sa mga umaayon sa RH law ay Katoliko.¹

Sagot: Posible namang manatili pa rin sa simbahan kahit na may mga bagay na hindi mo inaayunan dito. May malawak na kasaysayan ang simbahang Katoliko ng debate at pagtutol (*dissent*)—kasama ang mga theologians, madre, pari, at maraming layko—sa maraming

usaping RH tulad ng sekswalidad, kontrasepsyon, at aborsyon. Sa kasaysayan nito, may mga pagbabago ring nangyari sa simbahan. Halimbawa nito ay ang pagbabago ng posisyon sa pag-aalipin (*slavery*) at sa pagpapahintulot sa mga babaeng magsilbi sa altar na tulad nang ginagawa ng ilan sa kasalukuyan.

Sagot: Dahil ba hindi ako laging sumasang-ayon sa simbahan ay hindi na ako isang Katoliko? Ito ay aking simbahan rin. Bininyagan akong Katoliko, pinalaking Katoliko, at mananatili akong Katoliko. Walang sinuman ang makapaghuusga sa aking pananampalataya. Tanging ang Diyos lamang ang makapaghuusga sa akin.

Sagot: Nananatili pa rin ako sa simbahan kahit na marami ang bumabatikos sa akin dahil sa pagsuporta ko sa RH at RH bill/law. Masakit ang mga maling paratang ngunit hindi ko kayang umalis sa simbahang naging bahagi na ng aking pagkatao at nagturo sa akin ng mabubuting asal tulad ng respeto, pagmamahal, pagkalinga, at pagtulong sa kapwa at higit sa lahat nagpatiba ng aking pananampalataya sa Diyos.

Pahayag: Masyado kang kritikal sa Simbahan. Anti-Catholic ka. Layon mong ibagsak ang Simbahang Katoliko.

Tugon: May mga taong ginagamit ang argumentong ito upang patahimikin ang debate sa loob. Huwag nating hayaang supilin ang pagsusuri at pagninilay na siyang tuntungan ng ating mga desisyon at konsensya. Hikayatin natin ang bawat isa na maging bukas ang isipan at sama-sama nating hanapin ang katotohanan. Hindi natin makikita ang katotohanan kung walang pag-uusap at pag-aaral.

Tugon: Ang pagpupuna sa mga posisyon ng simbahan ay hindi isang paglaban sa simbahan. Bilang isang dinamikong institusyon, natural lamang na maisalang ang simbahan sa mga pagpuna upang maging matatag at makaagapay ito sa pangangailangan ng panahon.

Bahagi ito ng isang malusog at marangal na pagsusuri. Alalahanin din na kung ang simbahan ay nakikialam na sa mga pampublikong polisiya, na sadyang ginagawa at karapatan naman nito, ang magiging posisyon nito ay maisasalang din sa parehong pagsusuri at kritisismo ng lahat. Sinuman ang gumawa ng pampublikong pahayag, maging obispo man o santo papa, ang kanyang mga posisyon ay magiging bukas sa pagtatasa at pagpuna—kasama na ang kritisismo.

Tugon: Hindi ko magagawa iyan sa simbhang minamahal at kinalakihan ko. Nais ko lamang magkaroon ng pagbabago sa loob ng simbahan upang ito ay maging tunay na mapagkalinga at nakikinig sa mga hinaing ng taumbayan. Ako ay bahagi ng simbahan at ito ay bahagi din ng aking pagkatao. Bakit ko sisirain ang bahagi ng aking pagkatao?

*Tanong:
Paaano mo
masusuportahan
ang desisyong
mag-aborsyon
kung ito ay
isang pagpatay
ng buhay?*

Pahayag: Ang tunay na Katoliko ay umaayon sa posisyon ng simbahan. Hindi namimili ang tunay na Katoliko kung alin ang paniniwalaan o susundin sa mga itinuturo ng simbahan.

Tugon: Sa totoo lang, maraming Katolikong hindi umaayon sa lahat ng sinasabi ng pari at obispo. Sa mga pagkakataong hindi nila nagugustuhan ang naririnig, mas ginagamit nila ang kanilang pag-iisip at konsensya sa pagdedesisyon. Maraming na ring Katoliko ang sumusuporta sa RH at kontrasepyon at umaayon sa diborsyo at sa relasyong homosekswal.

Tugon: Ang dapat yatang tanong ay: Ano ang pamantayan ng isang mabuti at tunay na Katoliko? Ang mga sakramento ay bahagi ng buhay ng isang Katoliko ngunit hindi ito lamang ang tanging sukatan. May mga bagay na ispiritwal at tanging ang Diyos lamang ang makapaghuusga nito.

Tugon: Sa katunayan, lahat ng Katoliko, konserbatibo man o progresibo, ay gumagawa ng mga personal na desisyon kung alin sa mga pusisyon ng Simbahan ang susundin. Halimbawa na lamang ay ang tungkol sa RH, HIV at AIDS. Maski nga si Santo Papa Benedict ay umayon na rin sa paggamit ng condom upang mapigilan ang pagkalat ng virus. Isa ring katotohanan na iilan lamang

ang mga obispong tumatangging magbigay ng komunyon sa mga proRH. Ibig sabihin ba nito ay mayroong mga obispong mas Katoliko pa kaysa iba?

Tugon: Maraming bagay na maski ang mga debotong Katoliko ay hindi umaayon sa pusisyon ng simbahan tulad ng kontrasepsyon at *family planning*, digmaan, parusang kamatayan, pagtanggap ng donasyon mula sa jueteng at ibang iligal na pamamaraan, pagkakapantay-pantay ng babae at lalaki, diborsyo, at iba pa. Ibig sabihin ba ay hindi na sila Katoliko?

Pahayag: Gaano ka ba kadalas magsimba? Kung hindi ka regular na nagsisimba, hindi ka tunay na Katoliko.

Tugon: Hindi lahat ng palasimbang Katoliko ay Kristiyano. Kung paano mo isinabuhay ang pagmamahal, pagkalinga, at pag-unawa ni Kristo sa lupa—iyan ang tunay na pamantayan ng isang Katolikong Kristiyano.

Tugon: Bago pa tayo magkapersonalan, mas mainam na pag-usapan natin ang isyu—hindi ang tungkol sa iyo o sa akin. Pero liliwanagin ko na ako ay isang mabuting Katoliko (*in good standing*) at ang aking pananaw at kilos ay naayon sa pangkabuuang paniniwala sa simbahan.

Tugon: Marahil ay inuugnay mo ang pagdalo ko sa misa sa antas at tibay ng aking pananampalataya. Kung ang sagot ko'y "araw-araw" mas nagiging kapani-paniwala ba ang aking sasabihin? Ang pagiging palasimba ay hindi sukatan ng pagiging isang Katoliko o ng pagiging totoo ang aking mga pananaw.

Tugon: Ang pagiging tunay na Katoliko ay hindi nasusukat sa pagdalo sa mga ritwal. Hindi rin sinasabi ng simbahan na hindi na Katoliko ang mga hindi nagsisimba. Nagiging Katoliko tayo dahil bininyagan tayo at nananampalataya tayo bilang Katoliko.

Tugon: Maski naman yata ikaw ay maniniwalang ang sukatan ng isang tunay na Katoliko ay higit pa sa pagsisimba. Maraming nagsisimba araw-araw na masama naman ang ugali at pakikitungo sa kapwa. Mayroon pa ngang iba na nagsasabi na ang survey ng mga Katoliko ay walang kabuluhan sapagkat hindi naman lahat ng Katolikong tinanong dito ay nagsisimba linggo-linggo. Maski naman siguro ikaw ay sasang-ayon na ang pagiging Katoliko ay higit pa sa pagsisimba lamang.

Pahayag: Dahil sa mga ginagawa mo, dapat kang itiwalag o i-excommunicate sa simbahan.

Tugon: Nakakapagtaka namang isipin na ekskomunikasyon kaagad ang panapat natin sa di pagkakasunduan. Hindi ba mas mahusay na mapagkaisa at mapagtanggap ang ating simbahan kaysa pinapalayas ang lahat ng mga di-umaayon? Tumitibay ang institusyon kung hinaharap nito ang mga debate at krisismo sa mahusay na pagpapaliwanag at argumentasyon at hindi sa pamamagitan ng pagpapatalsik sa mga iba ang pag-iisip.

Sagot: Ang ekskomunikasyon ay isang marahas na parusa na bihirang gawin ng simbahan. Hindi pinapatalsik ng simbahan ang mga tao dahil sa kanilang pag-iisip.

Tugon: Hindi ko alam bakit may mga taong naniniwala na ang ekskomunikasyon o pagpapatiwalag sa simbahan ay mabuting paraan upang harapin ang mga di pagkakasunduan. Mas mainam para sa simbahan na maging masaklaw kaysa alisin ang mga di pagkakaisa.

Tugon: Karamihan sa mga theologians at canon lawyers ay umaayon na ang usapin ng kontrasepsyon at aborsyon ay nangangailangan ng seryosong talakayan sa loob ng simbahan. Ang taong prochoice o proRH ay hindi awtomatikong nae-excommunicate.

Pahayag:
Hindi ka ba nagbabasa ng Katekismo? Sinasabi rito na ang kontraseptibo ay kasalanan, masama, at imoral.

Tugon: Magandang sanggunian at gabay ang *Katesismo* pero sa katunayan, ang mga nakasaad dito ay hindi naman nakatatak na sa bato. Matatandaan na naunang katesimo noong mga taong 1800s ay inaayunan pa ng simbahan ang pang-aalipin. Nagbago na ito sa kasalukuyan dahil kinukundina na ng Simbahan ang pag-aalipin.

Tugon: Ang turo at posisyon ng simbahan sa RH at sa iba pang mga usapin ay nangangailangan ng mas malalim na pag-unawa. Sa gitna ng mga turo ng simbahan sa usaping moral ay ang pagpapahalaga sa konsensya ng indibidwal.

● ● ● ● ● ●

Pahayag: Ang sinasabi ng pari o obispo ay batas. May obligasyon ang mga Katoliko na sumunod sa sinasabi ng simbahan.

Tugon: Tunay na may obligasyon tayong sumunod sa simbahan, pero dapat rin nating tandaan na ang simbahan ay hindi lamang ang kaparian kundi tayong lahat na mamamayang nananampalataya. Bawat isa sa atin ay may biyaya ng konsensya upang maiwasan ang ating bulag na pagsunod sa mga pinuno.

● ● ● ● ● ●

Pahayag: Kung ikaw ay nagtataguyod o sumusuporta sa RH, hindi ka dapat tumanggap ng komunyon.

Tugon: Hindi dapat pinupulitika ang mga sakramento at ang sakramento ng komunyon ay hindi isang armas laban sa mga taong iba mag-isip.

Tugon: Ilan lamang sa mga pari at obispong gumagamit ng komunyon para sa pampulitikang layunin. Karamihan pa rin sa mga kaparian ay nagbibigay ng komunyon maski sa mga taong proRH at prochoice.

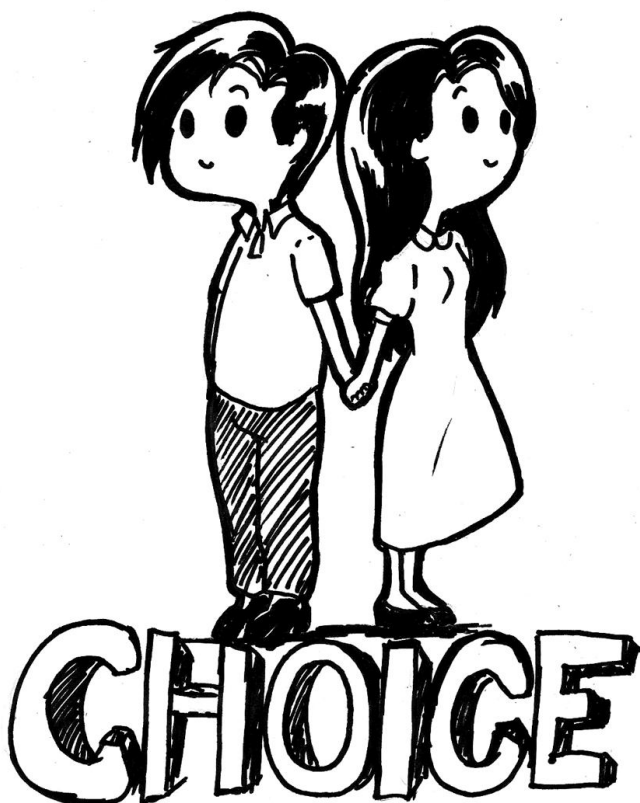

Pahayag: *Hindi isang demokrasya ang simbahan.*

Tugon: Nagtataka ako kung bakit mo ipinagmamalaki pa ito. Naniniwala ako na mas makabubuti para sa simbahan kung gagamit ito ng demokratikong pamamaraan kung saan pakikinggan at kinukunsulta ang mga kasapi (teyologo, madre, pari at ang mahigit na isang bilyong layko sa mundo) sa pagbubuo nito ng mga patakaran at posisyon, imbis na ang Vatican lamang sa Roma ang magdedesisyon.

Tugon: Kung hindi isang demokrasya ang simbahan, e ano ngayon ito— isang korporasyon na kayang sisantehin ang mga tao dahil sa di pagsunod?

KONTRASEPSYON

Ang kontrasepsyon ay isang mahalagang bahagi ng sekswal at reproductibong kalusugan at karapatan ng tao. Hindi lamang pinipigilan ng kontrasepsyon ang pagkakaroon ng di-gusto at di-sinasadyang pagbubuntis (*unwanted and unplanned pregnancy*) at ang pagkalat ng *sexually transmitted infections* (STIs), binibigyan din nito ang mga kalalakhian at kababaihan ng mas maraming pamimilian kung paano nila planuhin ang kanilang buhay. Ang paglawak ng mga opsyon na ito ay mahalagang bahagi ng pagbibigay-kapangyarihan (*empowerment*) sa mga kababaihan at kalalakhian na magdesisyon para sa kanilang sarili nang ayon sa kanilang paniniwala, pangangailangan, at kakayanan.

Pahayag: Hindi mapipigilan ng kontrasepsyon ang mga babae na magpalaglag.

Tugon: Sa katunayan, sinasabi ng mga pagsasaliksik na pinabababa ng kontrasepsyon ang pagkakaroon ng aborsyon ng 85%.⁴ Kung maiiwasan ang mga di-planado at di-gustong pagbubuntis, tiyak na bababa ang mga nais magpalaglag.

Tugon: Tama, kahit na anong gawin natin upang mapigilan ang aborsyon, mayroon at mayroon pa ring mga babae na gagawa nito. Ngunit malaki ang maitutulong ng pagkakaroon ng kontrasepsyon at komprehensibong edukasyon sa sekswalidad upang mabawasan ang mga ganitong pangyayari.

Tanong: Hindi ka makasisiguro sa condom at iba pang pamamaraang pangkontraseptibo. Pumapalya pa rin ito. Hindi ba mas mabuting turuan ang mga tao na magpigil o abstinence o di kaya ang pagiging tapat sa kanilang partner?

Sagot: Hindi ko ipinagkakaila na ang condom at iba pang kontraseptibo ay pumapalya kung minsan. Ganoon din naman ang abstinence at ang pagiging tapat sa asawa. Ang kailangan natin ay palawakin ang mga kaalaman ng mga tao, hindi ang pagpapakitid ng kanilang mga pagpipiliang gawin.

Sagot: Para sa iba, ang pagpipigil sa sex (*abstinence*) at pagiging tapat (*being faithful*) ay isang mahusay na paraan. Ngunit kung ito lamang ang ituturo, hindi natin nabibigyan ng sapat na kaalaman ang mga tao at dahil dito, maaari pa ring magkaroon sila ang disinasadyang pagbubuntis o di kaya ay impeksyon mula sa pakikipagtalik (*sexually transmitted infection*). Kailangan ng bawat isa ng sapat at tamang impormasyon upang matiyak nilang ligtas at malusog ang kanilang sarili at pamilya.

Pahayag: Ang kontrasepsyon ay isang dayuhang imposisyon o dayuhang ideya na pilit na ipinatatanggap sa mga Pilipino. Hindi naman ito katutubo sa ating bayan. Dala-dala lamang ito ng mga dayuhan.

Tugon: Mahirap naman sabihing lahat ng dayuhang ideya masama o pakikialam sa ating katutubong pananaw at pamumuhay ay masama. Sa panahon ng globalisasyon at maunlad na teknolohiyang pangkomunikasyon, hindi mapipigilan ang paglawak ang ugnayan ng mga tao, bansa, at kultura. Alalahanin na ang mismong simbahang Romano Katoliko ay dinala sa atin ng mga dayuhang mananakop na Kastila.

Tugon: May mga herbal at katutubong pamamaraang family planning at kontrasepsyon ang ating mga ninuno. Hindi na rin bago ang ideya ng kontrasepsyon sa atin.

Pahayag: *Ang condom at iba pang pamamaraang pangkontraseptibo ay nakakapaghikayat ng mentality of sexual promiscuity o pagiging mapusok at mapahangahas sa sex.*

Tugon: Kapag sinabi mong nagiging mapusok sa sex ang mga tao dahil sa *birth control*, para mo na ring sinabi na ang mga *seatbelts* ay naghihikayat sa mga drayber na maging kaskasero. An gang paggamit ng kontraseptiba ay pagkakaroon ng proteksyon sa mga sakit nakukuha sa pakikipagtalik at sa di-inaasahang pagbubuntis. Hindi nito ginagawang malibog ang gumagamit nito.

GURL! NAKAKITA AKO NG CONDOM SA MAY 7 ELEVEN. IM TURNED ON NA

Tanong: *Kung ang isang babaeng nakipagtalik sa lalaking di niya asawa, hindi ba dapat lang niya itong panagutan? Hahayaan ba natin siyang makapaghugas-kamay sa pagiging irresponsible at immoral sa pamamagitan ng kontraseptibo?*

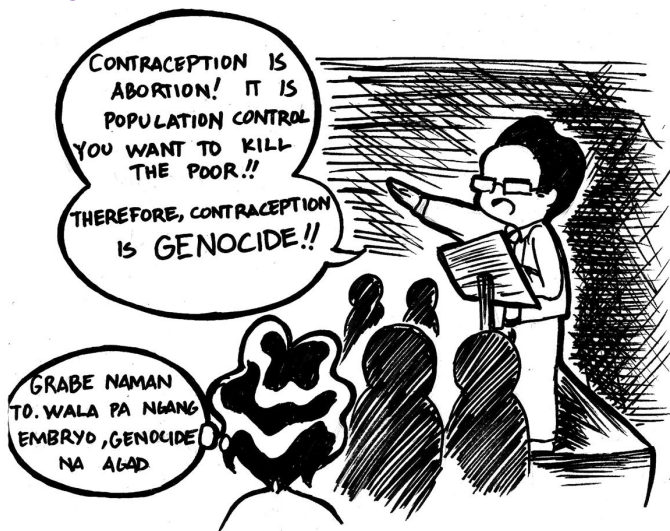
Sagot: May karapatan ang bawat tao na makakuha ng ligtas, makakayanan, at madaling kunin (*safe, affordable, and accessible*) na serbisyong kontraseptibo, anuman ang kanilang mga kalagayan o ginawa.

Sagot: Mahusay ang laging pagkakaroon ng proteksyon. Kung sakaling makipagtalik nga ang isang tao sa hindi niya asawa—at naniniwala akong hindi dapat tayong maghusga sa kalagayang ito—karapatan pa rin niyang makapamilya ng uri ng kontrasepsyon upang mapigilan ang di-inaasahang pagbubuntis.

Pahayag: *Ang paggamit ng kontrasepsyon ay pareho na rin sa aborsyon.*

Sagot: Walang aborsyon kung walang pagbubuntis. Pinipigilan ng kontrasepsyon ang pagtatagpo ng semilya at itlog at ang pagbubuntis.

Pahayag: Ang kontraseptibo ay isang paraan ng population control. Nais lamang ng mga nagtataguyod nito na pigilan ang mahihirap na magkaroon ng mga anak at dumami.

Tugon: Hindi kami umaayon sa *population control* at nilalabanan namin ang lahat ng karahasan sa larangan ng reproduksyon. Nais naming magkaroon ang mga tao ng kalayaan at kasarinlan sa pagdedesisyon batay sa malawak na pagpipilian. Kadalasan ang pagkakataon (*chances*) na mapabuti ang kalagayan ay napipigilan ng mga kakarampot at limitadong pagpipilian (*choices*).

Sagot: Sa mga gumagawa ng population control, kasama ba diyan ang Simbahang Katoliko—na hinahayaan ang mga kababaihang na mag-anak nang wala sa plano dahil sa kawalan ng tama at mahusay na impormasyon at serbisyo tungkol sa ligtas na family planning? Kasama ba riyan ang mga pamahalaang namimilit ng isterilisasyon, kontrasepsyon, o aborsyon? Hindi kami umaayon sa lahat ng mga ito.

Sagot: Sa katunayan, nais at kailangan ng mga kababaihan ang family planning para sa dignidad at kagalingan ng kanilang sarili at ng kanilang pamilya. Itinataguyod namin ang karapatan at kagustuhan ng mga kababaihan.

Pahayag: Sapagkat mayroong condom na, mas nagiging mapusok sa sex (promiscuous) ang mga tao. Dahil dito mas lalong dadami ang kaso ng AIDS. Ang tanging paraan upang mapigilan ang pagkalat ng HIV ay sa pamamagitan ng abstinence at pagiging tapat sa partner.

Pahayag: Sadyang hindi naman ang condom ang tanging sagot sa pandaigdigang pagkalat ng HIV at AIDS. Ngunit ang paggamit nito ay isang mahalagang bahagi ng kampanya para mapigilan ang pagkalat ng virus. Mas mahirap kasing itaguyod ang kampanyang huwag nang magtalik ang mga tao.

Pahayag: Tiyak na tataas ang insidente ang HIV kung ating babatikusin ang paggamit ng condom. Ang mga condom ay napakaepektibong gamit-kaligtasan sa pagpigil ng pagkalat ng HIV kung alinsunod at tama ang paggamit nito.

Pahayag: May karapatan din ang bawat tao, positibo man o hindi sa HIV, na magkaroon ng mga pagpipilian sa buhay. Kung hindi maaari ang *abstinence*, malaking bagay ang paggamit ng condom sa pagkalat ng HIV.

Pahayag: Sa aking pananaw, mas nakahihigit ang pakinabang sa paggamit ng condom. May *at least 85% success rate* ang mga condom.⁵ Isasalang ba nating ang buhay ng mga tao dahil sa 15% failure rate? Paano naman ang mas maraming kayang iligtas at bigyan ng proteksyon?

Pahayag: Maaaring makasama ang hormonal contraceptive sa kalusugan ng babae. Hindi ito natural at organic. Pino-pollute lamang nito ang katawan ng babae.

Tugon: Maraming duktor at siyentista ang umaayon na kalabisan ang paniniwala ng ilan tungkol sa panganib ng hormonal contraception. Kapag ang ganitong pananaw ay hindi nauuwaan nang maigi, maraming kababaihan ang titigil o di magiging maayos ang paggamit ng kontraseptibo. Ang ganitong gawain ay magtutulak sa pagkakaroon ng di-inaasahang pagbubuntis at posibleng mauwi sa aborsyon. Lagi nating sinasabi ang kailangang magpakonsulta muna sa duktor bago gumamit ng hormonal contraceptives.

Tugon: Ang hormonal contraceptives ay hindi para sa lahat ng babaeng ayaw munang magbuntis. Kailangan pa rin ng kumunsulta sa duktor bago gumamit ng hormonal contraceptives. Dagdag pa, may mga gamot ding synthetic o di natural. Ibig sabihin ba nito ay pino-pollute nila ang katawan ng tao kapag umiinom ng mga gamot na ito?

Tugon: Dapat hinihikayat ang kababaihan na gumawa ng mga ganitong desisyon para sa kanilang sarili, batay na rin sa payo ng kanilang duktor. Kailangan nating pagkatiwalaan ang kababaihan sa kanilang pagtitimbang ng panganib at pakinabang sa kanilang pagdedesisyon at pagpapalano ng pamilya. Hayaan natin silang pumili ng paraang ligtas at angkop sa kanilang buhay at kalagayan.

Tanong: *Kung nais mong planuhin ang dami ng iyong anak, bakit hindi mo itaguyod ang natural family planning (NFP), na isang epektibong pamamaraan na inaayunan ng Vatican?*

Sagot: Ang NFP method ay isa lamang sa maraming mapagpipiliang pamamaraan ng family planning. Mas mainam na binibigyan natin ng sapat na kaalaman at serbisyo tungkol sa iba't ibang pamamaraan ng family planning ang mga tao upang makapagdesisyon sila nang ayon sa kanilang paniniwala, kakayanan, at plano sa buhay.

Tugo: Oo naman, ang NFP ay isang mahusay na pamamaraan, ngunit hindi ito para sa lahat. Mainam ito para sa mga babaeng may regular na buwanang regla, o di kaya ay mayroong matulungin at maunawaing asawa. Pero sa karamihan ng sitwasyon, ito ay hindi ito puwede. Halimbawa na lang kung ang asawa ay isang OFW o lingguhan ang uwi.

Sagot: Mahusay ang NFP sa pagpigil ng pagbubuntis kung ginagamit ito nang mahusay at naaayon. Ngunit hindi kaya nitong protektahan ang mag-asawa na kung saan ang isa ay may HIV o di kaya ay may *sexually transmitted infection* (STI).

Pahayag: *Korupsyon lamang ang kontrasepsyon. Makikinabang lang dito ang mga corrupt na mga nasa gobyerno at mga parmasyutiko.*

Tugon: Nasa tao at sistema ang pamamahala ang pagkakaroon ng korupsyon. Anumang programa ng pamahalaan na may kaukulang pondo ay maaari pa ring magamit sa korupsyon o pansariling ganansya ng iilan. Kasama na rito ang pondo sa kalusugan, edukasyon, imprasktruktura, at iba pa. Hindi ibig sabihin na kapag matindi na ang korupsyon ay hindi na tayo maglalaan ng pondo at magbibigay ng serbisyo.

Halimbawa ay ang matinding korupsiyon sa pagpapagawa ng lansangan at pabahay. Hindi na ba tayo gagawa ng lansangan dahil hindi pa natin nalulutas ang problema sa korupsiyon dito? Ganoon din ang pagbibigay ng libreng gamot, libro, at iba pa. Ang dapat nating itaguyod ay mas maayos na pamamahala at sistemang mag-aalis sa korupsiyon sa ating pamahalaan, hindi ang pagtigil ng pagbibigay-serbisyo at kaalaman.

***Pahayag:
Sinasabi ng
Simbahan na
dapat bukas ang
bawat pagtatalik
sa pagbubuo ng
buhay. Hindi
dapat magtalik
kung walang
balak mag-anak.***

Tugon: Tunay na ito nga ang makasaysayang linya na tinatahak ng pamunuan ng simbahan. Ngunit noong Vatican II, kinilala na may mga mag-asawa na nasa sitwasyong hindi kaya ang malalaking pamilya kaya sila mismo ang nagrekomenda ng paggamit ng family planning.

Tugon: Sinasabi ng aking konsensya na hindi makatwiran ang ganitong turo. Mas sinasalamin ng turong ito ang makalumang konteksto kaysa ang layuning mapangalagaan ang indibidwal at pamilya. Ang pagtatalik ay hindi lamang ginagawa upang gumawa ng bata. Ang sex ay sagradong pagbubuklod ng tao at, aminin na rin, kasama na rin ang pisikal na kasiyahan ng nagmamahalan. Hindi nakakatulong at hindi makatotohanan kung iyan lamang ang dahilan kung bakit nagtatalik ang mga tao.

Tugon: Hindi na ba puwedeng magtalik ang mag-asawang hindi na puwedeng mag-anak? Paano naman ang mag-asawa na kung saan ang isa ay positibo sa HIV at delikado ang pagkakaroon ng unprotected sex? Paano ang mga *elderly couples* na hindi na puwedeng mag-anak?

Pahayag:
*Sinabi raw sa
bibliya na
"humayo kayo
at
magparami."
Dahil dito
kaya dapat
lang na tayo
ay
magpadami
ng anak.*

Tugon: Ang pag-unawa sa bibliya ay hindi literal kundi kontekstwal. Ibig sabihin ay aalamin natin kung sa anong yugto ng kasaysayan at kung kanino patungkol ang berso na ito. Hindi lamang usapin ng pisikal na pagpaparami ng anak ang ibig sabihin nito, kundi magparami tayo ng ating talento at kakayanan upang maging produktibo ang ating pamumuhay.

Pahayag:
*Abnormal at
kasalanan ang
pagiging
homosekswal.*

Tugon: Ang pagkatao at dignidad natin ay hindi nakasalalay kung ano ang ating sekswal na oryentasyon. Ang mga LGBT (lesbian, gay, bi-sexual, transgender) ay mga tao rin at anak ng Diyos. Hindi dapat sila husgahan o i-discriminate. Kasama sila sa dapat na nagtatamasa ng karapatang pantao.

Pahayag:
Maging mapusok
o promiscuous
ang mga
kabataan kung
sila ay tuturan
ng sex education
sa paaralan.

Tugon: Ang sekswalidad ng tao ay nakatuntong sa respeto, disiplina, at responsibilidad. Ang pagiging mapusok ay maaaring bunga na rin ng kawalan ng tamang impormasyon kung paano pangangalagaan ang kanilang sekswalidad. Maski nga ang ilang mga pari na dumaan sa masusing pormasyon at matinding pagsasanay ay natutukso pa rin sa tawag ng laman—paano pa kaya ang mga kabataang walang pagsasanay sa pagkakaroon ng responsibilidad at sa pagiging sagrado ng pagtatalik at ng kasal? Mas madaling mabiktima ang mga walang sapat at angkop na impormasyon.

Tugon: Ang sex education ay pinaikling sexuality education na isa sa mga probisyon ng RH Law. Ito ay dapat na *age and developmental appropriate*. Ibig sabihin, iaayon ang impormasyon at pagtuturo batay sa edad at kakayanang umintindi ng mga mag-aaral. Saklaw ng sex education ang pangangalaga ng kalusugan at sekswalidad ng kabataan kasama na a n g proteksyon laban sa karahasan at pang-aabuso.

Pahayag: Ang kasal ay panghabambuhay. "Ang ipinagbuklod ng Diyos ay di dapat paghiwalayin ng tao." Kaya kahit nahihirapan na, hindi pa rin dapat makipaghiwalay ang babae sa kanyang asawa. Kailangang ipagdasal upang magbago ang nang-aabusong asawa.

Tugon: Sadyang nakatutulong ang pagdarasal lalo na sa panahon ng pagkalito at paghihirap. Ngunit mayroon na tayong batas tungkol sa pang-aapi at karahasan sa loob ng mapang-abusong relasyon. Ilan sa mga ito ay ang Republic Act (RA) 9262 o ang Violence Against Women and Children (VAWC), RA 8353 or Anti-Rape Act of 1997 kung saan kinikilala na rin ang *marital rape* o reyp sa loob ng kasal.

Tugon: Tanging ang Pilipinas lamang ang bansa sa buong mundo ang walang batas sa diborsyo. Ang mga babaeng nais makapaghiwalay ay maaaring magsampa ng *legal separation* o di kaya ay *annulment*. Sa *legal separation*, kinikilalang mayroong kasal. Sa *annulment*, sinasabing ang kasal ay walang esenyal na elemento sa simula't simula pa lamang. Sa RA 8533 o amended Family Code of the Philippines nakasaad ang mga batayan sa annulment. Kung nais ipa-annul ang kasal sa simbahang Katoliko, maaaring dumulog sa Marriage Tribunal sa tulong ng mga *canon lawyers*. Sa sibil man o simbahang Katoliko, may mga prosesong kailangang pagdaanan ang sinumang nais makipaghiwalay sa asawa.

Tugon: Ang kasal ay isa sa mga sagradong sakramento sa mga Katoliko. Maluwag at malinaw sa puso't isipan at kahandaan ng dalawang taong nagpapakasal na tupdin ang pangangailangan ng sakramentong ito. At higit sa lahat, kailangang may pag-ibig at pagmamahal na namamayani rito.

REPRODUCTIVE HEALTH

Halos magdadalawang dekada nang pinag-uusapan ang reproductive health (RH) simula pa noong 1994 International Conference on Population and Development (ICPD) na ginanap sa Cairo. Kasama ang Pilipinas sa 179 na estadong lumagda sa Program of Action (PoA) nito. Sa makasaysayang pagtitipong ito, nilinaw ang kahulugan ng RH bilang:

Isang maayos na kalagayan at pakiramdam sa aspetong pisikal, mental, at sosyal sa buhay ng tao at hindi lamang ang kawalan ng sakit o karamdaman, sa lahat ng bagay na may kinalaman sa sistema, gamit at prosesong panreproduktibo. Samakatuwid, ipinapahiwatig sa RH na may kakayanan ang mga tao na magkaroon ng kasiyasiya at ligtas na buhay-sekswal at may kapasidad silang mag-anak at may kalayaang magdesisyon kung kailan at gaano ito kadalas. Maliwanag sa huling batayan ang karapatan ng babae at lalaki na malaman at makakuha ng ligtas, epektibo, makakayanan, at katanggap-tanggap na pamamaraan ng pagpapalano ng pamilyang napili, pati na rin ang ilang ligal na pamamaraan ng birth control; at ang karapatang makakuha ng mga serbisyong pangkalusugan na magtitiyak na magiging ligtas ang pagbubuntis at panganganak ng mga nanay at magbibigay sa mag-asawa ng pinakamahusay na pagkakataong magkaroon ng malusog na sanggol. (ICPD PoA talata 7.2)⁶

Kapansin-pansin na inugot mula sa ICPD PoA at iba pang mga internasyunal na kasunduan ng RA 10354 o RPRH Law ang kahulugan ng mga terminong ginamit sa batas. Ayon na rin sa batas, mayroong 12 elemento ang RH. Ito ay ang sumusunod:

- (1) Pagpapalano ng pamilya;
- (2) Ang kalusugan at nutrisyon ng ina, sanggol, at ng bata; kasama na ang pagpapasuso;
- (3) Pagbabawal sa aborsyon at pamamahala ng mga kumplikasyong bunga nito;
- (4) Adolescent and youth reproductive health guidance and counseling;
- (5) Prebensyon, paggamot, at pamamahala ng reproductive tract infections (RTIs), HIV at AIDS at iba pang sexually transmittable infections (STIs);
- (6) Pag-aalis ng karahasan laban sa kababaihan at bata at iba pang porma ng sekswal at gender-based violence;
- (7) Education and counseling on sexuality and reproductive health;
- (8) Paggamot ng mga kanser sa suso at reproductive tract at iba pang other gynecological conditions and disorders;
- (9) Male responsibility and involvement and men's reproductive health;
- (10) Prebensyon, paggamot, at pamamahala ng mga kaso ng pagkabaog (*infertility*) at mga *sexual dysfunction*;
- (11) Edukasyong tungkol sa kalusugang pangreproduktibo para sa mga adolescents; at
- (12) Mental health aspect ng reproductive health care.⁷

Pahayag:
Hindi umaayon ang simbahan sa RH at RH law. Umalis o lumipat ka na lang ng ibang simbahan kung patuloy mong susuportahan ang RH at ang RH law.

Tugon: Nais namin ng pagbabago sa loob ng simbahan at gawin itong mas mapagkalinga sa mga kasapi nito. Mismong ang kasalukuyang santo papa na si Francis ay nagtataguyod ng mga pagbabago upang makaagapay ang simbahan sa makabagong panahon. Ang isinusulong namin ay mga lehitibong hangarin at pagbubukas sa pag-uusap tungkol sa mga usaping bumabagabag sa mga nananampalataya.

***Pahayag:
Isusulong ng RH
Law ang
kontrasepsyon
tungo sa
aborsyon.***

Tugon: Mahirap makinig sa sabi-sabi. Mas mainam na basahin mo mismo ang batas na RPRH 10354 at ituro kung alin doon ang nagsasabing ito nga ay nagtataguyod ng aborsyon. Tiyakin din na ang pinagkukunan ng impormasyon ay lehitimo at tumpak. Narito ang ilang websites ng pamahalaan na puwedeng sanggunian:

<http://www.gov.ph/2013/03/18/implementing-rules-and-regulations-of-republic-act-no-10354/>

<http://www.gov.ph/2012/12/21/republic-act-no-10354/>

<http://www.gov.ph/2013/03/19/rh-law-implementing-rules-clarifies-gender-sensitive-provision-of-health-services-2/>

Mga pinagsanggunia:

¹ Unang naidulog ang HB 8110 or “Integrated Population and Development Act of 1999” nina Lagman-Luistro, Antonino, Cojuangco, Angara-Castillo, Acosta at Yotono-Villanueva.

² Kinuha mula sa <http://sc.judiciary.gov.ph/microsite/rhlaw/>

³ <http://www.sws.org.ph/pr081016.htm>

⁴ Mula sa <http://www.guttmacher.org/pubs/tgr/064/gr060407.html>

⁵ <http://www.aidsmap.com/page/1746203/>

⁶ http://www.unfpa.org/webdav/site/global/shared/documents/publications/2004/icpd_eng.pdf

⁷ RA 10354 Sections 4.p and q

Dagdag na pinagsanggunian:

1. Catholic for Choice. 2009. *Talking Sense About Reproductive Health: A Guide to Successful Communications*. Manila
2. <http://sc.judiciary.gov.ph/microsite/rhlaw/>
3. <http://www.sws.org.ph/pr081016.htm>
4. <http://www.guttmacher.org/pubs/tgr/064/gr060407.html>
5. <http://www.aidsmap.com/page/1746203/>
6. <http://www.gov.ph/2013/03/18/implementing-rules-and-regulations-of-republic-act-no-10354/>
7. <http://www.gov.ph/2012/12/21/republic-act-no-10354/>
8. <http://www.gov.ph/2013/03/19/rh-law-implementing-rules-clarifies-gender-sensitive-provision-of-health-services-2/>
9. <http://alfi.org.ph/issues/reproductive-health-2/rh-bills-%E2%80%93-a-primer-%E2%80%93-by-rev-fr-gregory-d-gaston-std/>
10. <http://cbcpforlife.com/?p=2271>
11. <http://www.plcpd.com/legislative-agenda/the-rh-bill/>

Catholics for Reproductive Health (C4RH)

GF-05 University Hotel
University of the Philippines Diliman
Diliman, Quezon City
Tel. (02) 343-5482
Email: catholics4rh@gmail.com